

Зарубіжний досвід економічного розвитку показує, що в умовах загострення міжнародної конкуренції єдиним способом завоювання і подальшого утримання стійких конкурентних переваг є активізація та інтенсивний розвиток інноваційної діяльності. З урахуванням геополітичних та економічних умов, проблеми інноваційного розвитку російських виробників набувають особливої значущості. Середньострокова перспектива для України – це період не трансформації і виживання, а перш за все період формування основ розвитку економіки на нових інноваційно-технологічних та інституційних складових.

Створення національної інноваційної системи для України - це можливість найбільш ефективного переходу до ендогенізованої економіки, заснованої на тісній взаємодії наукових організацій і бізнесу, на створенні нових товарів і впровадженні поліпшень, заснованих на досягненнях науки, на експорті високотехнологічної продукції з більшою доданою вартістю. На скільки досвід шведської національної інноваційної системи та формування інноваційної економіки в цілому може бути цікавий для запозичення в умовах інших країн, зокрема, в Україні? Які елементи можна ввести і вони будуть успішно працювати. Однак не слід забувати про те, що при розробці будь-яких нових кроків з розвитку національної інноваційної системи вони можуть давати віддачу лише при обліку національного контексту, але соціального та культурного.

Список літератури:

1. Volkov A. M. Economy of Sweden. Moscow : MGIMO, 2019. (In rus)
2. Zakharova N. V. Formation of innovative economy in the European Union: Implementation of national, supranational and regional strategies: monograph. Moscow : Russian State Trade and Economic University, 2009. (In rus)
3. Zakharova N.V., Labudin A.V. Peculiarities of formation of innovative economy in some Asian countries: possibilities of drawing experience in conditions of the Russian Federation // Administrative consulting [Upravlencheskoe konsul'tirovanie]. 2018. N 11. P. 59–70. (In rus)
4. Zakharova N. V., Labudin A. V. Some features of the formation of an innovative economy in the EU countries and in the USA: opportunities to borrow experience in the conditions of the Russian Federation // Administrative consulting [Upravlencheskoe konsul'tirovanie]. 2018. N 12. P. 59–71. (In rus)

Григор'єв Г.С.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
д.е.н., доц., доцент кафедри економічної теорії

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Сучасні зміни в системі державного регулювання національної економіки потребують підвищення ефективності спостереження за відповідними процесами з урахуванням факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Необхідність детальної оцінки та аналізу стану національної економіки потребує формування системи моніторингу, яка повинна бути наповнена відповідним інструментарієм.

Дослідження наукових праць показує, що існують окремі концептуальні підходи щодо визначення поняття моніторингу, його видів та структурних елементів. Моніторинг визначається як безперервне стеження за будь-яким процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату або тенденцій розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження

На думку деяких науковців моніторинг у сучасних умовах виступає обов'язковим елементом системи управління від мікро- до макрорівня та забезпечує апарат управління необхідною інформацією для прийняття відповідних рішень, особливо враховуючи умови глобалізації національної економіки. Ефективність системи державного регулювання залежить від об'єктивної, неупередженої та своєчасної інформації щодо стану внутрішнього та зовнішнього середовища, основні чинники якого мають відповідний вплив на національну економіку.

Необхідність формування системи моніторингу визначається специфікою та відповідними завданнями державного регулювання національною економікою в умовах глобалізації.

У свою чергу Литвак Б. Г. під "моніторингом" розуміє "спеціальне організоване систематичне спостереження за станом будь-яких об'єктів" [3]. З іншого боку, моніторинг визначається як безперервний контролінг, спостереження за будь-якою економічною діяльністю з метою виявлення його запланованих характеристик фактичному результату або динамічних трендів. За умови регулярного опрацювання масиву даних про виконану роботу в рамках моніторингу є варіантом "відстежування" подій і проводиться з метою своєчасного запобігання відхилень від запланованої стратегії [1,2].

Моніторинг – це процедура систематичного та безперервного спостереження за основними кількісними та якісними параметрами результатів діяльності суб'єкта господарювання з елементом їх оцінки. Важливими структуроутворюючими елементами моніторингу є механізми, які забезпечують попередження появи небезпечних для промислових підприємств факторів відповідного середовища, що зумовлюють економічні, фінансові, соціальні та екологічні ризики. Такі механізми мають відстежувати процес виявлення та збору аналітичної інформації, аналіз та оцінку її з огляду актуальності, повноти, правдивості та неупередженості й порівняння її характеристик з визначеними параметрами. Сутність моніторингу формує його мету, яка полягає у відстеженні відповідних процесів, які впливають на результати діяльності промислового підприємства, поглиблення розуміння їх оперативного стану і динаміки розвитку для прийняття обґрунтованих ефективних стратегічних управлінських рішень щодо максимізації результатів діяльності підприємства [4].

Теоретичні підходи щодо змісту моніторингу підтверджують, що це не тільки процес спостереження, але й аналіз, оцінка і складання прогнозу, враховуючи фактори впливу відповідного середовища.

Практика застосування моніторингу на всіх рівнях управління підтверджує свою ефективність та необхідність, що в свою чергу потребує більш детального дослідження та удосконалення даного процесу за рахунок розробки нових елементів.

Концептуальні пропозиції щодо вирішення проблеми

Постійне застосування системи моніторингу на макроекономічному рівні дає можливість не тільки зібрати, узагальнити та оцінити стан основних показників розвитку національної економіки, але й виявити відповідні відхилення від запланованих результатів, виявляючи негативні фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Для підвищення ефективності функціонування системи фінансово-економічного моніторингу, на нашу думку, необхідно удосконалити склад суб'єктів проведення шляхом формування при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України департаменту моніторингових досліджень та контролінгу, який буде орієнтувати свою діяльність на здійснення контрольних-аналітичних процесів, спрямованих на оцінку, контроль та прогноз стану економічних та фінансових індикаторів національної економіки в умовах глобалізації.

Концепція моніторингу повинна бути доповнена концептуальними підходами контролінгу, який володіє окремими прийомами та методами дослідження з використанням елементів системного підходу та інших принципів загального та специфічного характеру.

Процес дослідження стану об'єктів фінансово-економічного моніторингу супроводжується дотриманням принципів комплексності, достовірності, ефективності, емерджентності, якості виконання методичних процедур, повноти оцінки даних, безперервності та науковості обраних прийомів аналізу. Отримані аналітичні дані в результаті моніторингу формуються у вигляді системи макроекономічних індикаторів та рейтингів, на основі яких здійснюється розробка стратегічних напрямків державного регулювання національної економіки.

Таким чином, система фінансово-економічного моніторингу у державному регулюванні національної економіки передбачає застосування відповідних заданих елементів, кожен з яких виконує відповідну роль і забезпечує виконання поставлених завдань, з метою отримання аналітичних даних, які формуються у вигляді системи макроекономічних індикаторів та рейтингів. Фінансово-економічний моніторинг у системі державного регулювання національною економікою формує результати дослідження щодо реалізації важливих пріоритетних завдань державної політики економічного розвитку в умовах глобалізації та євроінтеграції. Моніторинг націлений на раннє виявлення негативних явищ в системі державного регулювання національної економіки та її сегментів. Фінансово-економічний моніторинг характеризується організаційними та управлінськими заходами, які використовуються комплексно, підвищуючи ефективність реалізації системи державного регулювання. Запропонований інструментарій дозволить скорегувати пріоритетні напрями державного регулювання фінансово-економічних процесів в трансформаційних умовах ринкової кон'юнктури.

Список літератури:

1. Валентюк І. Поняття та сутність моніторингу в системі регіонального управління/ І.Валентюк// – Вісник національної академії державного управління. – Режим доступу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2010-1-21.pdf>
2. Інформаційне і аналітичне забезпечення системи моніторингу / А. О. Морозов, В. Л. Косолапов, В. Є. Колосов та ін. // Наук.-техн. інформація. - 2002. - № 3. - С. 18-23
3. Литвак Б. Г. Разработка управленческого решения / Б. Г. Литвак // – М. : Дело, 2000. – 392 с.
4. Побережець О. В. Управління результатами діяльності промислового підприємства: теорія і методологія: дисерт. на здобуття наук. ступеня докт. екон. Наук : спец. 08.00.04 / О. В. Побережець. – К., 2016. – 513 с.

Діхтяренко Назар

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студент МП-2, «Економіка»

ВИЗНАЧЕННЯ КРЕДИТОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ТА ПОЛІТИЧНОГО СТАНОВИЩА

В сучасних умовах глобалізації економічних процесів та відкритих ринкових умов, будь-яка країна потребує додаткових коштів для розвитку та реалізації проектів. Лише такі країни як Андора, Бруней, Макау, Ліхтенштейн та Фолклендські острови не мають зовнішнього боргу [1], всі інші країни мають значні зовнішні борги. Зважаючи на зазначену інформацію, дуже важливо оцінити рівень кредитоздатності країни з урахуванням багатьох економічних та політичних факторів.